

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Markéty Lehké, Ph.D., a soudců JUDr. Petra Černého, Ph. D., a JUDr. Martiny Vernerové ve věci

žalobce: **M. Ch.**, narozený „X“,
státní příslušnost Republika Kazachstán,
bytem „X“,
zastoupený advokátem Mgr. Markem Sedlákem,
se sídlem Příkop 8, 602 00 Brno,

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu
cizinců,**
se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 7. 2019, č. j. MV-83231-4/SO-2019,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 11. 7. 2019, č. j. MV-83231-4/SO-2019, se pro vadu řízení zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10 628 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 11. 7. 2019, č. j. MV-83231-4/SO-2019, jímž bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odbor azylové a migrační politiky, (dále jen „správní orgán prvního stupně“) ze dne 21. 5. 2019, č. j. OAM-5946-5/TP-2019, kterým správní orgán prvního stupně podle ust. § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu zastavil řízení o žádosti žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu, neboť jeho byla žádost zjevně právně nepřipustná. Současně se žalobce domáhal, aby soud uložil žalovanému uhradit mu náklady soudního řízení.

Žaloba

2. Žalobce v podané žalobě namítal, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, a to svého syna, který je občanem České republiky, a on sám a režim jeho pobytého oprávnění, o které žádá, tudíž spadá pod Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES, o právu občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „Směrnice“). Podle žalobce, důvod, pro který bylo řízení o jeho žádosti zastaveno, nelze podřadit pod žádný z důvodů pro nevyhovění jeho žádosti uvedených ve Směrnici. Žalobce rovněž nesouhlasil s tím, že skutečnost, že je držitelem doplňkové ochrany, je příčinou pro zastavení řízení o jeho žádosti. Měl za to, že ust. § 2 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) je v rozporu s výše poukazovanou Směrnicí a se zásadou rovného přístupu. Směrnice totiž neobsahuje jako podmínku pro vyhovění žádosti o udělení trvalého pobytu skutečnost, aby žadatel v době jejího podání nebyl zároveň držitelem doplňkové ochrany. Žalobce byl tudíž přesvědčen, že užití Směrnice by bylo pro něj výhodnější a má proto ve smyslu svého čl. 37 přednost před českou vnitrostátní úpravou. V této souvislosti poukazoval žalobce na skutečnost, že evropské právo jako celek má přednost před vnitrostátními předpisy, a že soudní a jiné orgány jsou povinny jej upřednostnit. K tomu odkázal na rozsudek ESD ze dne 15. 7. 1964, ve věci C-6/647 Costa vs. ENEL, a ze dne 9. 3. 1978, ve věci C-106/77 SimmenthalSpA, a upozornil na zásadu přímého účinku Směrnice, kdy se její ustanovení může dovolávat i fyzická osoba, přestože Směrnice nebyla implementována správně či vůbec. Na tomto místě poté žalobce odkázal na rozsudek ESD ze dne 5. 4. 1979, C-148/78 Ratti a ESDC-152/84 Marshall. Zároveň měl za to, že je nezbytné, aby se vnitrostátní orgány členských států řídily i tzv. zásadou nepřímého účinku Směrnice. K oprávnění dovolat se na vnitrostátní úrovni standardů Směrnice žalobce poté odkázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2011, č. j. 3 As 4/2010-151, a na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2016, č. j. 1 Azs 273/2016, a uvedl, že pokud se týká působnosti Směrnice na vnitrostátní úrovni, může se dovolávat ochrany Směrnice ve všech situacích, ve kterých by se jí mohl na území České republiky dovolávat rodinný příslušník občana jiného státu Evropské unie.
3. Žalobce dále nesouhlasil s názorem žalovaného, že ochrany Směrnice se může dovolávat pouze cizinec, kterému byl status rodinného příslušníka občana Evropské unie přiznán v nespecifikovaném řízení před Ministerstvem vnitra. Konstatoval, že to, kdo je rodinným Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

příslušníkem občana Evropské unie, je definováno v ust. § 15a zákona o pobytu cizinců a každý, kdo splňuje požadavky tohoto zákonného ustanovení je rodinným příslušníkem občana Evropské unie bez toho, že by k tomu potřeboval nějaké rozhodnutí. V této souvislosti žalobce namítal, že je žalobou napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť se v něm nikde neuvádí, o jakou právní úpravu žalovaný opírá svůj právní názor ohledně toho, že status rodinného příslušníka občana Evropské unie musí být cizinci přiznán Ministerstvem vnitra, aby se mohl dovolávat ochrany shora poukazované Směrnice. Zároveň opětovně konstatoval, že členský stát Evropské unie nemůže vnitrostátní úpravou z působnosti Směrnice vyloučit část cizinců bez toho, že by to Směrnice výslovně umožňovala.

4. Závěrem žalobce uvedl, že má za to, že v projednávané věci je zásadní otázkou, zda je či není v souladu se Směrnicí ustanovení vnitrostátního práva členského státu, kterým jsou vyloučeni rodinní příslušníci občanů Evropské unie z působnosti zákona, který obsahuje ustanovení implementující Směrnici pouze proto, že jsou držiteli doplňkové ochrany a s ohledem na to vznesl podnět, aby se krajský soud dle čl. 267 SFEU obrátil na Evropský soudní dvůr se žádostí o rozhodnutí o předběžné otázce shora uvedené.

Vyjádření žalovaného k žalobě

5. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě pouze stručně uvedl, že podanou žalobu navrhuje zamítnout jako nedůvodnou. Žaloba totiž nepřináší jakoukoli novou relevantní argumentaci oproti správnímu řízení, s níž se však již žalovaný v napadeném rozhodnutí zcela vypořádal, a na jehož odůvodnění proto odkázal.

Posouzení věci soudem

6. O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalobce i žalovaný s takovýmto postupem soudu souhlasili.
7. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ust. § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v ust. § 75 odst. 2 věty první citovaného zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během třicetidenní lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu ust. § 71 odst. 2, ust. § 72 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ust. § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
8. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, neboť napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí ve smyslu ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

9. Ze správního spisu soud zjistil tyto podstatné skutečnosti. Žalobce podal dne 24. 4. 2019 žádost pro občany Evropské unie a jejich rodinné příslušníky o povolení k trvalému pobytu. Jako účel svého pobytu uvedl „*po 5 letech - syn o občan CZE*“. Žalobce ke své žádosti připojil prohlášení, že od 25. 4. 2019 po dobu následujících 3 měsíců nebude v České republice, vzhledem k tomu, že se bude pracovně nacházet ve Spolkové republice Německo, Belgii a Velké Británii. Dále správnímu orgánu doložil doklad o ubytování, a to nájemní smlouvu uzavřenou dne 10. 11. 2015, výpis z informačního systému (opatřený razítkem Ministerstva vnitra) k osobě jeho syna A. Č., kde je uvedeno, že se narodil dne „X“, současný pobyt má v „X“, a je české státní příslušnosti, kopii rodného listu syna A. Č., kopii cestovního dokladu svého syna, vydaného Českou republikou, kde je rovněž uvedeno, že syn žalobce je státním občanem České republiky a kopii svého dokladu k povolení pobytu na území České republiky a kopii svého cestovního dokladu.
10. Dále je součástí správního spisu výpis z evidence cizinců s povoleným pobytem na území České republiky, ze kterého je zřejmé, že žalobci byla dne 21. 3. 2011 udělena mezinárodní ochrana, tedy doplňková ochrana s platností do 21. 3. 2014, která byla poté prodlužována, naposledy do 15. 10. 2020.
11. Následně bylo správním orgánem prvního stupně vydáno shora citované prvostupňové rozhodnutí, kterým došlo k zastavení řízení o žádosti žalobce ve smyslu ust. § 66 odst. 1 písm. b) správního řádu, neboť správní orgán dospěl k závěru, že žalobce, který pobývá na území České republiky jako osoba požívající doplňkové ochrany podle zákona o azylu, nebyl oprávněn podat žádost o vydání povolení k trvalému pobytu podle ust. § 87h odst. 1 a) zákona o pobytu cizinců, neboť se na něho tento zákon ve smyslu ust. § 2 písm. a) nevztahuje. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, v němž uplatnil stejné námitky, jako v později podané žalobě, a o němž bylo rozhodnuto žalobou napadeným rozhodnutím.
12. Primárně se soud zabýval žalobcem namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí, kterou spatřoval v tom, že není z jeho odůvodnění zřejmé, o co žalovaný opírá svůj právní názor, že status rodinného příslušníka Evropské unie musí cizinci být přiznán Ministerstvem vnitra, aby se mohl dovolávat ochrany Směrnice. Tuto námitkou soud shledal důvodnou. Žalobce v podaném odvolání, stejně tak jako v podané žalobě, brojil proti vydanému prvostupňovému rozhodnutí tím, že namítal, že je rodinným příslušníkem občana České republiky, tj. občana Evropské unie, a tudíž řízení o jeho žádosti o udělení pobytového oprávnění spadá pod Směrnici. Dovolával se přímého i nepřímého účinku Směrnice a měl za to, že skutečnost, že je držitelem doplňkové ochrany, nemůže být důvodem pro zastavení řízení o jeho žádosti, neboť ust. § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců je v rozporu se Směrnicí, neboť tato neumožňuje, aby vnitrostátní právní úprava vyloučila rodinné příslušníky občanů Evropské unie z působnosti zákona, jenž obsahuje ustanovení implementující danou Směrnici, a to pouze z důvodu, že jsou držiteli doplňkové ochrany.
13. K tomu žalovaný v napadeném rozhodnutí na straně 4 uvedl, že ze samotné skutečnosti, že žalobce podal žádost o trvalý pobyt jako rodinný příslušník občana Evropské unie a existence příbuzenské vazby s jeho synem, který je státním občanem České republiky, nelze dovozovat, že je odvolatel rodinným příslušníkem občana Evropské unie v intencích předmětné Směrnice, resp. zákona o pobytu cizinců. Takový status mu v řízení před Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Ministerstvem vnitra nebyl nikdy přiznán. S ohledem na shora uvedené se tak žalobce nemůže dovolávat záruk, které rodinným příslušníkům občanů Evropské unie tato Směrnice garantuje. K tomu žalovaný dále konstatoval, že je toho názoru, že Směrnice neupravuje podmínky, za kterých je cizinec oprávněn žádost o pobytové oprávnění jako rodinný příslušník občana Evropské unie podat, ale pouze za kterých je možné osobě s takto přiznaným statutem pobytové oprávnění vydat. I z tohoto důvodu se tak nemůže žalobce podle žalovaného dovolávat příznivějších podmínek stanovených Směrnicí, neboť takové podmínky nejsou v této Směrnici vůbec uvedeny.

14. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu platí, že „[z] odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2010, č. j. 9 As 66/2009-46, ze dne 4. 2. 2010, č. j. 7 Afs 1/2010-53, nebo ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, všechny dostupné na www.nssoud.cz). Pokud tedy žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, bylo jeho povinností v odůvodnění napadeného rozhodnutí řádně reagovat na veškeré námitky uplatněné žalobcem a vysvětlit, proč je považuje za liché, mylné či vyvrácené. Této povinnosti žalovaný nedostál.
15. Po podrobném prostudování žalobou napadeného rozhodnutí soud shledal, že žalovaný sice reagoval na námitku žalobce, že se cítí být rodinným příslušníkem občana Evropské unie, a proto by se na řízení o jeho žádosti měla vztahovat shora citovaná Směrnice, ovšem z pohledu soudu zcela nedostatečně. Za řádné a přezkoumatelné vypořádání této námítky rozhodně nelze považovat argumentaci žalovaného, že žalobci status rodinného příslušníka občana Evropské unie nebyl nikdy v řízení před Ministerstvem vnitra přiznán, nebo že na skutečnost, že je žalobce rodinným příslušníkem občana Evropské unie nelze usuzovat pouze z jeho tvrzení a z existence příbuzenské vazby s jeho synem, který je státním občanem České republiky. Žalovaný, jak v podané žalobě správně podotkl žalobce, v odůvodnění svého rozhodnutí nijak nespecifikuje, jaké řízení, v němž by se měl žalobce domáhat toho, aby bylo vysloveno, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, má na mysli. Neuvedl, jaký doklad by měl žalobce v řízení o své žádosti k prokázání svého tvrzení, mimo již jím doložené doklady, předložit. Neobjasnil ani to, jak v tomto směru hledí na již žalobcem k žádosti připojené podklady, jimiž se snaží prokázat svůj vztah ke svému synovi, občanovi České republiky, a jež byly evidentně vydány Ministerstvem vnitra, neboť jsou opatřeny jeho razítkem. Žalovaný zcela nedostatečně vyložil důvody, pro které nelze na žalobce hledět jako na rodinného příslušníka občana Evropské unie. Nijak blíže nespecifikoval, proč považuje za mylnou domněnku žalobce, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Strohé konstatování, že z pouhého příbuzenského vztahu žalobce a jeho syna nelze dovodit žalobcem tvrzené postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie, je dle názoru soudu zcela neuspokojivé. Žalovaný rovněž neosvětlil např. ani to, proč na žalobce nelze hledět jako na rodiče pečujícího o občana Evropské unie mladšího 21 let, tj. na rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu ust. § 15a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Soud má tedy za to, že žalovaný svůj závěr o tom, že na žalobce nemůže být pohlíženo jako na rodinného příslušníka občana Evropské unie a v souvislosti s tím, že řízení o jeho žádosti nespadá do působnosti poukazované Směrnice, resp. zákona o pobytu cizinců, nedostatečně odůvodnil. Jeho argumentace je

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

v tomto směru naprosto nedostatečná, ačkoliv je zcela stěžejní pro následné posouzení dalších odvolacích námitek žalobce s tím souvisejících, a to konkrétně, zda se žalobce může dovolávat záruk, které rodinným příslušníkům občanů Evropské unie garantuje Směrnice.

16. Soud proto dospěl k jednoznačnému závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný nedostál své povinnosti řádně se vypořádat s odvolací námitkou žalobce. Soud proto podle ust. § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. napadené rozhodnutí žalovaného zrušil. Soud současně podle ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný podle ust. § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. Žalovaný tak bude povinen řádně vypořádat všechny odvolací námitky žalobce, tedy předně se bude muset opětovně zabývat tím, zda se žalobce může v řízení o udělení trvalého pobytu dovolávat postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie, a v návaznosti na svém závěru i tím, zda je v jeho případě možné přímo aplikovat Směrnici. Přičemž je nezbytné, aby svůj právní názor žalovaný následně řádně a přezkoumatelným způsobem zdůvodnil.
17. Dalšími žalobními námitkami, konkrétně námitkou, že v případě žalobce mělo být postupováno podle předmětné Směrnice, jenž má aplikační přednost před vnitrostátní úpravou, jakož i námitku vztahující se k tomu, že ust. § 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců je v rozporu s touto Směrnicí se soud nemohl zabývat, neboť není oprávněn předjímat závěry žalovaného, ohledně postavení žalobce coby rodinného příslušníka občana Evropské unie, které teprve učiní vázán shora uvedeným právním názorem soudu.
18. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci plný úspěch, soud podle ust. § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit mu do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení v celkové výši 10 628 Kč. Náhrada se skládá ze zaplaceného soudního poplatku za žalobu ve výši 3 000 Kč, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby právního zástupce žalobce po 3 100 Kč podle ust. § 7, ust. § 9 odst. 4 písm. d) a ust. § 11 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění účinném od 1. 1. 2013 (dále jen „advokátní tarif“), [převzetí a příprava zastoupení – písm. a); podání žaloby – písm. d)], z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta [dva režijní paušály po 300 Kč podle ust. § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 9. 2006] a z částky 1 428 Kč představující 21% DPH, kterou je právní zástupce žalobce podle zvláštního právního předpisu povinen odvést z vyčíslené odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 24. června 2020

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)